

Kočičí dotek

Jaroslav Vaněk

FRAGMENT

Kočí dotek

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Jaroslav Vaněk
Kočí dotek – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Kočičí dotek

Jaroslav Vaněk

Ilustrovala Hanna Kovtun

FRAGMENT

Věnováno dceři Lence

Kapitola 1.

Vřeténko mého života se začalo pomaličku odvíjet na tmavé a vonavé půdě staré stodoly. Vzpomínek mám na to období málo, ale vůni sena si živě pamatuji do dnešního dne. Jinak jsou mé vzpomínky dost děravé, protože mi bylo u maminky dobře a kromě slabého pískání bratrů a sester mě nic neotravovalo. Vše se točilo kolem mě a já s tím byl spokojený.

Měl jsem všechno. Lásku od maminky, jídlo, teplo, pohodlí a vlastně jsem se nelišil od většiny z vás. Dokonce jsem byl spolu se svými sourozenci přenesen do lidského obydlí, což se nelíbilo snad jen naší mámě, ale já si nestěžoval. Stával jsem se domácím mazlíčkem. Líbilo se mi všechno to mazlení a hlazení. Byl jsem zvídavý a chodba toho lidského příbytku mi připadala velká jako svět. Zajímal mě všechny ty velké bytůstky pohybující se náhodou kolem, ale všechno to zkoumání a učení mě většinou rychle vyčerpalo.

V takových chvílích jsem se rád vracel zpátky do papírové krabice vystlané dekami ke svým sourozencům. Taký si ještě pamatuji, že ta chodba a místnosti číhající za dveřmi byly tak fascinující, že jsem nejednou cestou zpátky do krabice vyčerpáním usnul. Vážně jsem neměl žádné starosti a upadl jsem do bláhové představy, že to tak bude celý můj život.

Potom mě ale z krabice vyndal nějaký pán, jehož pach jsem do té doby cítil všude kolem, a nesl mě pryč. Byla to fantazie. Svět byl tak velký a já mňoukal. Dodnes nevím, jestli to bylo radostí, nebo smutkem, ale na tom už tolik nezáleží. Důležité pro mě bylo, že jsem se vzdaloval i od svých otravných sourozenců, kteří zabírali víc a víc místa v krabici. V mé dosud malinké hlavičce jsem čekal lepší místo – větší krabici, víc mazlení a víc lásky.

Dnes už vím, jak to v lidském světě chodí, pokud je vaše matka domácí kočka a má kořata. Později jsem zjistil, že jsem dopadl dobře – ne všechna kořata mají to štěstí, že se jich někdo ujme. Svoje sourozence ani matku jsem už nikdy neviděl, ale nemusíte být kvůli tomu smutní, protože i mě smutek přešel velice rychle. Vždyť jsem dostal všechno, o čem jen může kotě snít. Velký dům, věčně plné břicho, čestné místo v téměř jakékoli lidské posteli, a dokonce i vlastního malého lidského mazlíče, který mi byl téměř pořád k dispozici.

Pokud teď některým z vás připadá, že se kolem mě točil svět, máte pravdu. Dokonce i já jsem si to myslel. Měl jsem možná věnovat větší pozornost chlapcovu kýčání a občasným rudým skvrnkám na jeho rukou, ale nic mi do nich nebylo. Chápete, stejně bych nejspíš těm alergickým reakcím nezabránil. Chlapec mě pomalu přestával hladit, ale o to víc mě najednou začala mazlit jeho lidská máma.

V té době jsem už jen málo myslel na vlastní mámu a sourozence. Vždyť jsem dostal jméno, a dokonce lidské, a jak jsem se zmiňoval, patřil mi svět. Říkali mi Franto, Františku, Fando či Fanouši. Ať mi říkali jakkoli, většinou se tomu smáli, jako by mé jméno bylo nějakým vtipem. „No pojď se pomazlit, Fanouši.“ Asi si to umíte představit. Znímá dokonce jednoho psa, kterého jeho páníček pojmenoval Jirka. Také se mu smáli, ale Jirkovi stačilo většinou zaštěkat a vycenit zuby, a bylo po smíchu.

Abych se ale vrátil k představě o své výjimečnosti – tu totiž nezměnil ani můj náhlý přesun z mé milované rodiny během jednoho krásného jarního dne.

U našeho domu zastavilo auto a já předpokládal, že je to otec chlapce, který se vrací z práce. Podíval jsem se z okna a bylo tomu

tak, jenže za jeho vozem za chvíli zastavil další. Nic neobvyklého, Fanouši, já vím, já vím. Vždyť cizí auta tu zastavovala pořád. Většinou přišla návštěva dovnitř, pohovořila s pánem, pomazlila mě a byl zase klid. Ale v ten den jsem to cítil jinak. Bylo to zvláštní, víte? Moc zvláštní pro jedno malé kotě.

Svět se zaplnil vůněmi strachu, a kdybyste se mě zeptali, čím strach to byl, nebyl bych vám schopný odpovědět. Dneska už vím, že ten strach patřil psovi venku, který mě snad jako jediný dvakrát nemiloval a já nemiloval jeho. Ale nebyl to jen pach strachu, který ke mně vítr zavál škvírou v pootevřeném okně. Byl to i pach mého vlastního strachu a já ho cítil mnohem víc, než by se mi líbilo, a nevěděl jsem proč.

Přišel ke mně chlapec a začal mě hladit, což bylo ještě podezřelější, protože se mi několik posledních dní téměř vyhýbal, a i on byl cítit jinak.

Nebudu to zbytečně protahovat, protože většině z vás už stejně nejspíš došlo, že jsem se měl znovu stěhovat.

Poprvé v životě jsem jel v automobilu a po týdnech jsem se znovu ocitl ve vystlané krabici. Můj nový sluha mě utišoval slovy, která jsem už také znal. Ne všechny kočky jsou úplně padlé na hlavu. My vám většinou rozumíme, nemyslete si, jen často říkáte takové hlouposti a otravujete nás s takovými nesmysly, že vás prostě ignorujeme. Nejsme psi, abychom přiběhli na každé „pocem“, protože máte zrovna kus jídla, které se sami neodvážíte sníst. Máme plno práce se svým kožichem, spánkem, kontrolováním teritoria, spánkem, pozorováním vetřelců a taky zase spánkem.

Ať už je, byl a bude náš rozvrh aktivit jakýkoli, můj pud sebezáchovy mi velel řvát jako tygr, a tak jsem spustil neskutečný křik. Přivolał jsem na sebe ale pouze zvědavost pánovy ruky. Ke konejšívým slovům se přidalo něžné hlazení a zakrátko mi došly všechny síly a já usnul.

Po probuzení jsem pořád slyšel hučení automobilu. Vystrčil jsem hlavu z krabice, zívł a potom vylezl na sedačku. K mému překvapení to pánovi vůbec nevadilo. Čekal jsem, že mě bude tahat za kožich a usměrňovat, což má ve zvyku většina lidských bytostí, pokud je v jejich dosahu nějaké mládě, ale muž mě nechal.

Za jeho smíchu jsem se vyškrábal na jeho rameno a konečně se podíval na tu šílenost kolem. Do té doby, na sedadle spolujezdce, jsem viděl z okna pouze mraky, chápete? Teď jsem ale spatřil míhající se krajinu a další a další vozy. Znovu jsem začal mňoukat, což si pán chybně vyložil jako strach, ale já mňoukal radostí.

Náhle jsem věděl, že se přede mnou otevírá nový svět a ten svět bude dobrý. Všichni mi budou s radostí sloužit a já budu na oplátku vrnět.

„Uvidíš, jakou z tebe budou mít všichni radost, Fanouši,“ řekl muž a usmál se. Cítil jsem z něho štěstí, a i když se mi stýskalo po chlapci, bylo mi lépe. Někdo další se kvůli mně zase smál, a to bylo dobře.

Znovu jsem se podíval oknem ven na auta. Spousta z nich nás předjíždělo a na tváři většiny řidičů a spolujezdců se objevil úsměv, když mě zpozorovali. Ukazovali si na mě a smáli se. Někteří si mě dokonce fotili. Svět byl stále v pořádku, byl jsem výjimečný.

Kapitola 2.

Víte, asi se vám to bude zdát zvláštní, ale většina koček je trošinku pyšná. Překvapilo vás to?

Většinou máme pocit, že se kolem nás točí svět a vše se děje kvůli nám. I já si to myslel. Rád bych vám řekl, že jsem se brzy úplně zbavil pýchy, dospěl jsem, dozrál a stal se ze mě Buddha a tak dále, ale byla by to lež.

Kočky mají ve světě svoje místo jako všechny živé bytosti, jen náš pohled bývá někdy trochu zkreslený, stejně jako u lidí.

Tak například: my kočky si vážíme zdraví. A pokud jsme zdravé, bereme to jako samozřejmost. Na rozdíl od vás lidí nepotřebujeme brát léky na nemoci, na které je berete vy, a tím vás dost převyšujeme. Pokud vynechám parazity a soustředím se jen na nachlazení a podobné drobnosti, většinou se z nich samy vylížeme. Pokud nás trápí nějaké takové drobné bolístky, zvířecí svět je prostě ignoruje. Nebo jste někdy viděli luční kobylku v trávě s kapesníkem u nosu?

Pravý opak nastává v případě, když jsme vážně zraněné. Je jedno, jaké máte mezi kočkami společenské postavení, jestli jste uznávaným pardálem svého teritoria, nebo žijete v bytě s jinými kočkami. Pokud se totiž vážně zraníte, je s vámi konec, alespoň v našem světě určitě. Věřte mi, něco o tom vím, jsem kocour, který přišel o levou zadní.

Původ tohoto uvažování se nachází nejspíš někde u našich příbuzných. Raněná šelma by nejspíš zdržovala smečku nebo tak něco. Jsem sice šelma, a asi si říkáte, že bych to měl vědět, ale

nezapomínejte – já jsem jen kočka domácí. Rád si poležím, ale na televizní dobrodružství ze zvířecího světa jsem nikdy nebyl. A to málo vědomostí, co o světě zvířat mám, mám právě kvůli nešťastnému zranění. O takových věcech by vám mohl vyprávět spíš Max, perský kocour, ke kterému se co nevidět dostanu.

Nebudu to dál prodlužovat. Pravda je prostě taková, že jestli jste vážně zranění, máte hodně velký problém, ale pokud máte domov a lidské bytosti, které vám bez přestání slouží jako mně, jste z toho skoro venku. Jestli jste ale kočka na ulici, neštěkne po vás snad nikdo jiný než smradlavý pes.

Moje první uvědomění nastalo někdy v době, kdy jsem si vážně začínal myslet, že je se mnou konec. Nebyl jsem jedinou kočkou v lidském obydlí, ale byl jsem ze všech koček nejaktivnější. Často jsem chodil ven, což se mi nakonec stalo osudným. Občas jsme se doma servali – hlavně když kolem nebyla žádná lidská bytost, ale jinak jsme se k sobě chovali slušně. Většinou jsem prostě jednou za čas přepřal jednoho nebo druhého kočičího obyvatele domu, a tím to končilo. Jenže když jsem byl zraněný, přestal jsem pro ně existovat.

Dřív jsme se hádali o to, kdo bude spát výš (samozřejmě já), kdo bude ležet u lidské bytosti na gauči a tak dále, jenže pak se mi stala nehoda, a já najednou nemohl chodit a vypadalo to se mnou bledě. Nemusíte se ale bát, dostal jsem se z toho, jinak bych vám přeci nemohl vyprávět tenhle příběh. Vrátil jsem se do normálního života, ale všechno bylo jiné.

Straky už nervaly, když jsem se pokoušel plazit travou k myším norám. Značkování teritoria pro mě najednou nebylo tak důležité, a dokonce jsem už nebyl ani schopný pochyttat tolik malých ptáčků. To jediné na tom bylo dobré, protože si na mě už nestěžovali velcí ptáci.

Život pro mě přestával mít smysl, ačkoli já do té doby netušil, že nějaký smysl má. Ke všemu se ještě včas vrátím, ale v tuhle chvíli musí stačit, když vám povím, že do téhle svízelné situace mě dostala jedna lidská bytost, které říkali Maruška.

Maruška mi jako správná lidská bytost pomohla, když mě srazilo auto, a vzala mě k sobě domů, ale nikomu z dospělých o mně neřekla a podle toho také vypadala moje první léčba.

Mezi kočkou a lidskou bytostí vznikne při jakémkoli přenosu domů pouto. Je to kočičí magie, ale není na tom zase nic moc složitého. Nová služka Maruška mi jednoduše poskytla svůj palác a já jí svěřil svůj život, ale zajímala se víc o sebe než o mé zranění, a to mě zaskočilo. Nejspíš kvůli špinavému kožichu mě vyhodila zpět na ulici a rodičům se o mně ani nezmínila.

Když jsem se konečně dostal ke svým lidským bytostem, visel můj život na vlásku. Maruška nejen, že svého chování nelitovala, ale na tuhle malou příhodu s mým zraněním dokonce zapomněla stejně jako na své pozvání, ale já nikdy nezapomněl. Vytvořilo se mezi námi pouto, o kterém neměla ani tušení, ale už brzy se o něm měla dozvědět.

Kapitola 3.

Maruška měla život, o kterém by mohlo snít nejedno devítileté dítě. Byla zdravá, rodiče ji měli rádi a její pokojík přetékal hračkami, o které se nemusela dělit s dalším sourozencem. Když chtěla novou hračku, rodiče ji spíš dříve než později koupili a ona za ni někdy i zapomněla poděkovat.

Měla všechno. Její šťastný život byl pro ni takovou samozřejmostí, až si ho časem přestala vážit, což se občas stává většině lidí, věřte mi. V takových případech obvykle zasáhne osud, smůla nebo náhoda a potom si lidé hned zase začnou vážit toho, co mají, a na chvíli je klid. Ale u Marušky to tak nebylo.

Její pokojík byl v prvním patře velkého domu, a když otevřela okno, dívala se na prostornou zahradu s jabloní. Maruška měla také bratra Honzu, ale ten s nimi už netrávil tolik času, za což byla Maruška ráda. Chodil na vysokou školu, přespával u přítelkyně a domů jezdil jen občas na víkend. Někdy Marušce říkal Marie a opakoval, že je rozmazlená.

Maruščin pokoj byl hned vedle toho bratrova a ona k němu občas zašla. Honza měl hodně druhů aut, na která mohla naložit jak početnou rodinku Bárbín s Kenem, tak koní. Těšila se, že pokoj bude jednou její, protože měl i balkón, po kterém toužila, ale táta opakoval, že je na něj ještě příliš malá. Maruška se kvůli tomu někdy nafoukla a urazila, což většinou stačilo, aby dostala, co chtěla, ale s balkónem to tak nebylo.

Jedno věděla jistě. Až bude bydlet v pokojíku po bráchovi, poprosí tátu, aby pokácel jabloň hned naproti, protože po ní na

balkón lezl otravný a škaredý kocour. Že by to táta nemusel dovo-
lit, ji ani nenapadlo.

Asi vám už došlo, že tím otravným a škaredým kocourem jsem
byl já. Při Maruščiných hrách v bratrově pokoji jsem stál často na
dřevěném zábradlí za oknem a vytrvale mňoukal, až se nemohla
soustředit na hraní a musela mě vyhnat. Honza mě navíc někdy
krmil a bral k sobě do pokoje, takže jsem se pořád vracel, a to
Marušku štvalo. Zazlívala bratrovi, že mu nestačí jejich domácí
kocour Max.

Někdy mě vylekala zatleskáním, a já utekl. Jindy jsem ze zoufal-
ství zasyčel a stáhl uši, protože zpátky na jabloň se mi nechťelo.
Zranění bylo sice zhojené, ale už jsem nebyl tak obratný jako dřív.

Marušku snad nikdy nenapadlo, že bych mohl mít hlad, a mně
to připadalo čím dál smutnější. Navíc jsem
už ani nevěřil, že by tušila, kdo
vlastně jsem a co mi svým
chováním provedla.

Někteří si teď možná
říkáte, proč by měla kr-
mit nějakou cizí kočku,
a já vás chápu. Není
povinností žádného
člověka krmit cizí
kočky, ale na svou
obranu musím říct,
že jsem od svého zra-
nění nikomu neublížil.
Už hodně dlouho jsem jen
tak nesnědl žádného ptáčka.

Kromě velké zahrady, velkého
domu, velkého pokoje a velké
televize měli v Maruščině
rodině také velkého per-
ského kocoura Maxe,
o kterém jsem
se už zmiňoval.

Byl to takový ten fešák z reklamy s placatým obličejem, který vypadá jako někdo, kdo strká nos tam, kam nemá. Vypadal pořád našťavaně a zároveň roztomile, když vrněl a byl šťastný. A nejvíc ze všeho byl šťastný, pokud se splnily tři věci. Měl jídlo v misce, měl po ruce někoho hodného, kdo by ho hladil, a v blízkosti nebyla Maruška.

Nevím, co se stalo, že Maruška kocoura a jiná zvířata někdy trápila, ale nemyslím si, že by byla od narození zlá. Možná si myslela, že některá zvířata nic necítí. Vždyť ani já se nikdy neptal myši, jak se cítí, když jsem je chytil a chystal se je sníst. Možná za to mohl její táta.

Jednou když byla mladší a brečela kvůli tomu, že zasedla pavouka, se ji totiž snažil ukonejšit, aby přestala plakat: „Z toho si nic nedělej, jemu je to už jedno. Navíc je tak malinký, že to stejně necítí.“

Maruška opravdu plakat přestala a chtěla vědět: „Ani moucha nic necítí?“

„To víš, že ne. Je jí to jedno,“ řekl její táta.

Max tvrdil, že někdy v té době se se zvířátky přestala párat a s ním mazlit. Pavouka klidně zašlápla, místo aby ho vyhodila z okna, a některé brouky obracela na záda a pozorovala, za jak dlouho se otočí zpět.

Nikdo ji za to nenapomenul, když bylo třeba. Rodiče byli velmi zaměstnaní a pracovití lidé a na Marušku neměli moc času. Věřili, že je o ni postaráno, když si mohla sednout k počítači nebo si hrát na zahradě. A Maruška se skutečně dokázala zabavit.

Jednou mi Max vyprávěl, jak po něm házela tenisové míčky a náramně se bavila, když neměl ze zavřeného pokoje kam utéct. Také jsem věděl o jedné kočce z města, která měla s Maruškou další nepěknou zkušenost. Maruška ji chytila a na ocas jí přivázala prázdnou plechovku od mandarinek. Naštěstí ji nějaký hodný pán té plechovky asi po hodině zbavil, ale nejspíš si umíte představit, jaké to je pro kočku, když dělá hodinu rámus jako buldozer.

Maruška byla zkrátka v kočičím světě čím dál známější. Ta zmíněná kočka si na její chování totiž později stěžovala jiné kočky, což je v našem světě dost nezvyklé. My kočky nejsme zrovna mistry v žalování, protože vedeme většinou samotářský život a prohrami se nechlubíme.

Ale kamarádi, ta kočka si stěžovala někomu, kdo má hodně velkou moc a dokáže číst v lidech. Takové kočky bývají většinou nějak poznamenané a straní se jiných koček. A jiné obyčejné kočky se straní jich, jako by byly nemocné, a víte co? Ony svým způsobem nemocné jsou.

Taková výjimečná kočka například nemusí mít v pořádku sluch, což byl zrovna případ tohoto kocoura, který nosil jméno Šarý. Byl to kocour, kterému se jinak vyhýbaly úplně všechny kočky, pokud některou zrovna netrápil nějaký problém.

Tak tenhleten Šarý, bílý hluchý kocour, za mnou po mém trápení s Maruškou přišel a dal se se mnou po mnoha měsících mlčení do řeči. Nejdřív jsem s ním o tom nechtěl mluvit. Věřil jsem, že si poradím sám, ale on to ve mně prostě vyčetl, jako bych byl kniha. To je taky jeden z mnoha důvodů, proč většina koček nemá tyhle vzácné kočky ráda. Ne každý je štěstím bez sebe, že se mu někdo přehrabuje v hlavě.

Po našem rozhovoru se rozhodl, že už nebude dál nečinně přihlížet, a nemělo cenu se s ním hádat. Těmhle kocourům prostě nic nepřikážete, protože vnímají svět jinak než my ostatní.

Kapitola 4.

Poslední pokus o usmíření s Maruškou jsem uskutečnil někdy v době, kdy se začaly pomalu zkracovat dny a světla ubývalo. Příroda se připravovala na shazování listů a co nevidět se měl spustit liják.

Maruška trávila svůj páteční odpolední den s kamarády na hřišti. Kamarádi si povídali a říkali vtipy a do toho občas pustili video nějakého youtubera. Bavili se o víkendu a Maruška se chlubila, že celý víkend nebude mít bráchu doma, takže si bude užívat klid. Že si s ní už brácha nechce hrát kvůli tomu, jak je rozmazlená, se nezmínila. Rozmazlené děti o sobě neví, že jsou rozmazlené, víte? A když jim to někdo řekne, stejně tomu většinou nevěří.

Bavili se ještě chvíli o vlastivědě a matematice, ale mluvit o učení Marušku nebavilo. Měla dobré známky a učivo zvládala hravě. Rodiče chtěli, aby se dobře učila, a bez dobrých známek by se do bráchova pokoje nedostala.

„Nebavte se už o té škole,“ řekla Maruška. „Mně to stejně přijde všechno jednoduchý.“

„Tobě se to řekne, když máš dobré známky,“ odpověděl Petr, třídní šásek.

„Tak se uč, a budeš je mít taky,“ odsekla Maruška.

„Mě to nebaví. Mám radši tělák nebo kreslení.“

„To všichni víme. Tělák je nuda, ten nikdo nekontroluje, ale při kreslení si můžeš polepit obličej vatou a novinami, jako když jsme minule dělali koláže.“ Všichni se rozesmáli.

„To je starý. Budu muset vymyslet něco nového. Ségra mi jednou říkala, že dali učitelce do stolu cvrčky.“